

**Rozliczenia związane ze
spadkiem. Powołanie do
spadku, zachówek,
odpowiedzialność za długi
spadkowe, dział spadku.
Komentarz praktyczny z
orzecnictwem. Wzory pism
sądowych**
Wydanie 4.

Spis treści

Przedmowa	XI
Wykaz skrótów	XIII
Wykaz literatury	XXI
Część I. Komentarz praktyczny z orzecznictwem	1
Rozdział 1. Artykuł 961 KC – rozrządzenie poszczególnymi przedmiotami jako powołanie do spadku. Reguły interpretacyjne zawarte w art. 961 KC	7
1. Zagadnienia wstępne	7
2. Charakter prawny art. 961 KC	9
3. Wykładnia woli spadkodawcy	11
4. Wątpliwości przy interpretacji woli spadkodawcy	16
5. Zapis windykacyjny w kontekście art. 961 KC	28
6. Pojęcie przedmiotów majątkowych	35
7. Wyczerpywanie przez rozrządzenia testamentowe prawie całego spadku	35
8. Wyczerpanie prawie całego spadku – stosunek wartości majątku rozporządzonego i pozostałego	39
9. Chwila właściwa dla oceny czy dyspozycje wyczerpały prawie cały spadek	46
10. Subiektywna lub obiektywna ocena wartości przedmiotów majątkowych	54
11. Rozbieżność między świadomością spadkodawcy na temat stanu jego majątku a jego rzeczywistym majątkiem	56
12. Stan majątku z chwili sporządzania testamentu czy z chwili otwarcia spadku	57
13. Obliczanie udziałów spadkobierców	68
14. Artykuł 961 KC a dział spadku	76
15. Przegląd orzecznictwa	80

Rozdział 2. Zachowek	87
1. Charakter prawny zachowku	87
2. Funkcje zachowku	89
3. Krąg osób uprawnionych do zachowku	91
4. Osoby wyłączone z zachowku	94
5. Wysokość zachowku – 1/2 czy 2/3?	97
5.1. Uwagi wstępne	97
5.2. Pojęcie trwałej niezdolności do pracy	98
5.3. Małoletniość	102
6. Modyfikacja roszczenia o zachowek przez sąd	103
6.1. Nowy przepis art. 997 ¹ KC	103
6.2. Dotychczasowa regulacja	104
6.3. Nowa regulacja	106
6.4. Zastosowanie art. 5 KC do roszczenia o zachowek ...	110
6.5. Konsekwencje ustania okoliczności uzasadniających obniżenie wysokości zachowku	116
7. Sytuacje, w których należy się zachowek	125
8. Testament negatywny	133
9. Obliczanie wysokości zachowku	137
9.1. Uwagi ogólne	137
9.2. Kontrowersje związane z art. 992 KC	139
9.3. Obliczanie wartości spadku oraz substratu zachowku	143
9.3.1. Skład spadku – aktywa	143
9.3.2. Nieruchomości	144
9.3.3. Prawa rzeczowe ograniczone	150
9.3.4. Inne składniki spadku – posiadanie	151
9.3.5. Wierzytelności	155
9.4. Skład spadku – pasywa (długi spadkowe)	156
9.5. Zobowiązania podatkowe	161
9.6. Stan spadku i ustalenie jego wartości w celu obliczenia zachowku	164
9.7. Chwila ustalenia cen na potrzeby określenia substratu zachowku	168
9.8. Doliczenie do spadku darowizn i zapisów windykacyjnych	173
9.9. Doliczenie do spadku funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej oraz mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej	186

9.9.1. Zagadnienia ogólne	186
9.9.2. Doliczanie funduszu założycielskiego	186
9.9.3. Doliczanie mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej	188
9.9.4. Ograniczenie w zaliczaniu funduszu założycielskiego i mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej	189
10. Zaliczanie na rzecz należnego zachowku	190
10.1. Zagadnienia ogólne	190
10.2. Wartość darowizn i zapisów windykacyjnych przyjęta do rozliczenia	192
10.3. Świadczenia na rzecz beneficjenta	193
10.4. Mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej	196
11. Odsetki	197
12. Umowa o zrzeczenie się prawa do zachowku	200
13. Przegląd orzecznictwa	203
Rozdział 3. Odpowiedzialność za długi spadkowe	224
1. Zagadnienia wstępne	224
2. Pojęcie długu	225
2.1. Dług a odpowiedzialność	225
2.2. Pojęcie długów spadkowych	226
2.3. Rodzaje długów spadkowych	226
3. Odpowiedzialność za długi spadkowe do chwili przyjęcia spadku	228
3.1. Zagadnienia wstępne	228
3.2. Czynności w ramach zarządu nad spadkiem dokonane przez spadkobiercę przed odrzuceniem przez niego spadku	229
3.3. Odpowiedzialność ograniczona do określonej masy majątkowej	231
3.4. Egzekucja wyłącznie ze spadku – art. 836 KPC	232
3.5. Odpowiedzialność osobista spadkobiercy	233
3.6. Odpowiedzialność spadkobiercy ograniczona składem spadku	233
3.7. Realizacja roszczeń wobec masy spadkowej	234
3.8. Odrzucenie spadku	236
3.9. Żądanie uznania odrzucenia spadku za bezskuteczne	237

4. Odpowiedzialność za długi spadkowe po przyjęciu spadku	240
4.1. Podstawy odpowiedzialności za długi spadkowe w razie przyjęcia spadku wprost	240
4.2. Termin na odrzucenie spadku	242
4.3. Uchylenie się od skutków oświadczenia woli przy fikcji prawnej przyjęcia spadku wprost po upływie terminu	246
4.4. Zmiana sytuacji spadkobiercy po przyjęciu spadku (po upływie terminu do przyjęcia spadku)	257
4.5. Odpowiedzialność rzeczowa spadkobiercy	257
4.6. Odpowiedzialność za długi spadkowe a kwestie majątkowe małżeńskie	260
4.7. Wnioski	261
5. Przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza	262
5.1. Podstawy odpowiedzialności za długi spadkowe w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza	262
5.2. Postępowanie egzekucyjne w przypadku ograniczenia odpowiedzialności (art. 319 KPC)	263
5.2.1. Ograniczenie odpowiedzialności w przypadku przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza	263
5.2.2. Spadek bez aktywów	269
5.2.3. Powództwo przeciwegzekucyjne w przypadku ograniczenia odpowiedzialności w tytule egzekucyjnym lub wykonawczym	270
6. Odpowiedzialność współspadkobierców. Rozliczenia pomiędzy spadkobiercami	272
7. Spis inwentarza i wykaz inwentarza	276
7.1. Uwagi ogólne	276
7.2. Spis inwentarza	278
7.2.1. Spis inwentarza – uwagi ogólne	278
7.2.2. Ogłoszenie o wydaniu postanowienia o sporządzeniu spisu inwentarza	280
7.2.3. Tryb sporządzania spisu inwentarza	281
7.3. Wykaz inwentarza	283
7.3.1. Uwagi ogólne	283
7.3.2. Zawartość wykazu inwentarza	289

8. Jak sporządzić wykaz inwentarza	290
8.1. Dane dotyczące przedmiotów majątkowych należących do spadku oraz zapisów windykacyjnych z podaniem ich wartości według stanu i cen z chwili otwarcia spadku	290
8.2. Dane dotyczące długów spadkowych oraz ich wysokość	292
8.3. Porównanie wykazu inwentarza do innych podobnych deklaracji związanych ze stanem majątku	294
8.4. Ogłoszenie o złożeniu wykazu inwentarza	296
8.5. Udostępnianie wykazu inwentarza	298
8.6. Skutki niesporządzenia wykazu inwentarza	300
8.7. Ograniczenie odpowiedzialności spadkobiercy	300
8.8. Konflikt wykazów inwentarza	301
8.9. Konflikt między spisem inwentarza a wykazem	303
9. Błędy w spisie i wykazie inwentarza, nierzetelny spis i wykaz inwentarza	304
9.1. Odpowiedzialność za nierzetelny spis inwentarza i wykaz inwentarza	304
9.2. Długi niepewne (sporne)	308
9.3. Wymóg należytej staranności w ustalaniu składu spadku	311
10. Likwidacja majątku spadkowego	313
11. Odpowiedzialność od chwili działu spadku	325
12. Odpowiedzialność za długi spadkowe w szczególnych przypadkach	329
12.1. Zachówek	329
12.2. Zapisy zwykłe i polecenia	330
12.3. Zmniejszenie zapisów i poleceń z tytułu uprawnienia do zachowku	331
12.4. Odpowiedzialność spadkobiercy, gdy w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne	332
12.5. Odpowiedzialność za „inne obowiązki” – art. 922 § 3 KC	335
12.6. Odpowiedzialność zapisobiercy windykacyjnego za długi spadkowe	335
12.6.1. Uwagi ogólne	335
12.6.2. Odpowiedzialność do przyjęcia spadku	336

12.6.3. Odpowiedzialność od przyjęcia spadku do działu spadku	337
12.6.4. Przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne – konsekwencje zapisu windykacyjnego	337
12.6.5. Odpowiedzialność po dziale spadku	338
12.6.6. Ochrona zapisobiercy windykacyjnego przed nadmierną odpowiedzialnością	339
13. Przegląd orzecznictwa	339
Rozdział 4. Rozliczenia związane z działem spadku	349
1. Zaliczanie na schedę spadkową	349
1.1. Uwagi ogólne	349
1.2. Literatura przedmiotu	350
1.3. Prymat podziału fizycznego rzeczy	352
1.4. Umowny dział spadku	353
1.4.1. Uwagi ogólne	353
1.4.2. Forma umowy o dział spadku	353
1.5. Strony umowy o dział spadku	354
1.5.1. Uwagi ogólne	355
1.5.2. Treść umowy o dział spadku	355
1.5.3. Dysproporcja wartości	356
1.5.4. Umowa o częściowy lub całkowity dział spadku	358
2. Ustalanie składu i wartości spadku (postępowanie sądowe)	361
2.1. Uwagi ogólne	361
2.2. Zasada surogacji	363
2.3. Wartość spadku podlegającego podziałowi	365
3. Nieruchomości rolne	372
3.1. Uwagi ogólne	372
3.2. Pojęcie nieruchomości rolnej	374
3.3. Pojęcie nabycia nieruchomości rolnej	376
3.4. Ograniczenia w nabywaniu nieruchomości rolnych niemające zastosowania przy dziale spadku	376
3.5. Osoba bliska – pojęcie i stosunek do kręgu dziedziczenia	377
3.6. Wyłączenia z obowiązków związanych z nabyciem nieruchomości rolnej	378
3.7. Prawo nabycia	383
3.8. Udziały lub akcje spółek będących właścicielami nieruchomości rolnych	385

4. Gospodarstwo rolne	386
4.1. Uwagi ogólne	386
4.2. Przeprowadzenie podziału gospodarstwa rolnego	387
4.3. Artykuł 216 KC	390
5. Inne rozliczenia przy dziale spadku	396
5.1. Długi w dziale spadku	396
5.2. Zapisy i inne roszczenia a dział spadku	400
6. Zaliczanie darowizn i zapisów windykacyjnych na schedę spadkową	408
6.1. Uwagi ogólne	408
6.2. Tryb – sądowy i umowny	416
6.3. Krąg osób obowiązanych do zaliczenia darowizn i zapisów windykacyjnych	417
6.4. Kompetencje spadkobiercy do modyfikacji obowiązku zaliczenia darowizn i zapisów windykacyjnych na schedę spadkową	418
6.5. Darowizny podlegające zaliczeniu	423
6.6. Niezaliczenie na schedę spadkową wartości gospodarstwa rolnego przekazanego spadkobiercy w drodze umowy	424
6.7. Zaliczanie zapisów windykacyjnych	430
6.8. Koszty wychowania i wykształcenia podlegające zaliczeniu na schedę spadkową	430
7. Wyłączenia z zaliczenia na schedę spadkową	431
7.1. Darowizny drobne	431
7.2. Darowizna od innej osoby niż spadkodawca	431
7.3. Dyspozycja wkładem oszczędnościowym na wypadek śmierci	432
7.4. Zapis zwykły	434
7.5. Umowa dożywocia	435
7.6. Pomoc rodzinna	435
7.7. Świadczenie od fundacji rodzinnej	436
8. Tryb przeprowadzania zaliczenia na schedę spadkową	436
9. Wycena przedmiotu darowizny i zapisu windykacyjnego	438
9.1. Uwagi ogólne	438
9.2. Zapisy windykacyjne	443
10. Przegląd orzecznictwa	450

[Przejdź do księgarni →](#)